

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR FOÇA BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	10
8.	EKLER.....	29

KISALTMALAR

KHK Kanun Hükümünde Kararname

TL Türk Lirası

ÜFE Üretici Fiyat Endeksi

KDV Katma Değer Vergisi

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2015 – 2017 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri .	1
Tablo 2: 2015 – 2017 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..	1
Tablo 3: 2017 Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	2
Tablo 4: 2017 Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	2
Tablo 5: Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve Alt Hesapları ...	10
Tablo 6: Geçici Kullanım Sözleşmeleri İle Kiralanan Taşınmazlar.....	18
Tablo 7: Foça Belediyesince 2017 yılında hizmet alımı kapsamında kişiler yapılan ödemeler	23

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

İzmir Foça Belediyesinde mali iş ve işlemler, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla getirilen tahakkuk esaslı muhasebe sistemine uygun olarak düzenlenmekte ve uygulamalar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: 2015 – 2017 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gider Türü	2015 Yılı (TL)	2016 Yılı (TL)	2017 Yılı (TL)	Değişim Oranı (2016-2017) (%)
Personel Giderleri	9.123.398,9142	9.834.063,52	10.615.396,79	7,95%
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	1.279.156,83	1.419.966,70	1.545.102,01	8,81%
Mal ve Hizmet Alımları	11.583.984,47	13.336.215,04	13.754.522,51	3,14%
Faiz Giderleri	146.883,64	33.220,82	0,00	-
Cari Transferler	760.488,78	652.202,33	251.965,56	-61,37%
Sermaye Giderleri	60.858,50	421.170,66	379.783,20	-9,83%
Sermaye Transferleri	0	0	0	-
Borç Verme	0	0	0	-
Bütçe Gider Toplamı	22.954.771,13	25.696.839,07	26.546.770,07	3,31%

Tablo 1’de gösterildiği üzere; bütçe giderleri 2017 yılında 2016 yılına göre % 3,31 oranında artış göstermiştir.

Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: 2015 – 2017 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gelirin Türü	2015 Yılı (TL)	2016 Yılı (TL)	2017 Yılı (TL)	Değişim Oranı (2016-2017) (%)
Vergi Gelirleri	7.891.019,10	7.971.777,61	8.921.889,99	11,92%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.666.900,50	3.762.507,65	4.918.033,84	30,71%
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	174.680,27	79.826,53	132.440,81	65,91%
Diğer Gelirler	9.302.125,57	9.233.892,15	11.711.591,04	26,83%

Sermaye Gelirleri	403.576,86	2.345.857,07	252.029,50	-89,26%
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0	-
Bütçe Gelirleri Toplamı	21.438.302,30	23.393.861,01	25.935.985,18	10,87%
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı	-13.743,47	-113.411,73	-58.814,36	-48,14%
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	21.424.558,83	23.280.449,28	25.877.170,82	11,15%

Tablo 2'deki veriler dikkate alındığında, özellikle vergi gelirleri ile teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki gelirlerdeki artışla birlikte, bütçe gelirleri 2017 yılında 2016'ya göre % 11,15 oranında artış göstermiştir.

İzmir Foça Belediyesi 2017 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleştirmeleri Tablo 3 ve Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 3: 2017 Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gider Türü	2017 Yılı Net Bütçe (TL)	2017 Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	9.295.000,00	10.615.396,79	114,21%
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	1.547.000,00	1.545.102,01	99,388%
Mal ve Hizmet Alımları	13.865.000,00	13.754.522,51	99,20%
Faiz Giderleri	25.000,00	0,00	0%
Cari Transferler	1.339.000,00	251.965,56	18,82%
Sermaye Giderleri	1.854.000,00	379.783,20	20,48%
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-
Borç Verme	0,00	0,00	-
Yedek Ödenekler	3.075.000,00	0	0%
Bütçe Gider Toplamı	31.000.000,00	26.546.770,07	% 86

Buna göre 2017 yılında Bütçe Giderleri %86 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bütçe giderlerinden mal ve hizmet alımları ile sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderleri yaklaşık % 100 oranında gerçekleşmiş olup, cari transferler ve sermaye giderleri yaklaşık %20 civarlarında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2017 Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gelirin Türü	2017 Yılı Gelir Bütçesi (TL)	2017 Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Vergi Gelirleri	10.698.000,00	8.921.889,99	83,40%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.764.000,00	4.918.033,84	103,23%

Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.850.000,00	132.440,81	7,16%
Diğer Gelirler	11.118.000,00	11.711.591,04	105,34%
Sermaye Gelirleri	2.570.000,00	252.029,50	9,81%
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	-
Bütçe Gelirleri Toplamı	31.000.000,00	25.935.985,18	83,66%
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı	0,00	-58.814,36	-
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	31.000.000,00	25.877.170,82	83,47%

Buna göre 2017 yılında Bütçe Gelirleri % 83 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bütçe gelirlerinden özellikle sermaye gelirlerinin yaklaşık % 10 düzeyinde gerçekleşmesi ve vergi gelirlerinin %83 düzeyinde gerçekleşmesi nedeniyle, tahmin edilen bütçe gelirleri toplamı da % 17 oranında az gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna göre verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler;

uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmaz Kayıtlarının Yönetmelik Hükümlerine Aykırı Olarak Yapılması

Foça Belediyesine ait taşınmazların kaydının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ekinde gösterilen formlara aykırı olarak; taşınmazların parasal değerlerini ve tapudaki cinsleri ile mevcut kullanım şekillerini içermeyecek şekilde tutulduğu tespit edilmiştir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun kararı ile Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğin “Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinde, kamu idarelerine ait olan taşınmazların sadece miktarlarının değil parasal değerlerinin de kayıtlarda gösterileceği ifade edilmiş, maddenin devam eden fıkralarında ise Yönetmelik’in eki EK 1’deki Kayıt Planında sınıflandırılan taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesinde, Yönetmelik’in eki Kayıt Planında yer alan taşınmazların, cinslerine göre hangi formlara kaydedileceği ifade edilmiş ve kayıtların formlarda yer alan bilgileri içerecek şekilde yapılacağı belirtilmiştir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların daha sonra taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanması amacıyla mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik ekinde yer alan örnek formlara bakıldığında taşınmazların parasal değerlerinin ve tapuda kayıtlı cinsi ile mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgileri de içerecek şekilde olduğu görülmektedir.

İcmal cetvellerinin hangi bilgileri içerecek şekilde hazırlanacağı da Yönetmelikte belirtilmiş olup; kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılacağı ve bu taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçümü ve değer toplamlarını ihtiva edecek şekilde düzenleneceği

hüküm altına alınmıştır.

Foça Belediyesinde taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerini yürüten Emlak ve İstimlak Müdürlüğünden alınan taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin incelenmesi neticesinde; taşınmaz kayıt formlarının Yönetmelik ekinde yer alan formlara uygun olarak hazırlanmadığı, taşınmazlara ilişkin parasal değerlere ve taşınmazların tapuda kayıtlı olan cinsleri ile mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgilerin formlarda yer almadığı, buna bağlı olarak icmal cetvellerinin de taşınmazların parasal değerlerini ihtiva etmediği tespit edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde; Yönetmelik gereği hazırlanan formların en geç yedi gün içerisinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanlar ise aynı ayın sonunda kadar maliki kamu idaresine gönderileceği belirtilmiştir. Dolayısıyla bilanço hesapları olan 250-Arazi ve Arsalar, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252-Binalar Hesaplarına yapılacak olan kayıtlar, hazırlanan taşınmaz kayıt formlarına dayanılarak yapılacak olup bu formlarda yer alan parasal değerler ve taşınmazların mevcut kullanım şekilleri dikkate alınacaktır.

Ancak Kurum tarafından hazırlanan taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin taşınmazlara ait parasal değerlere ve mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgileri ihtiva etmemesi, bu formlardan yararlanılarak kayıtları yapılan 250-Arazi ve Arsalar, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252-Binalar Hesabındaki tutarların doğruluğu ve güvenilirliği hakkında tereddütlere yol açmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;** "Taşınmaz kayıtları yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanacaktır" demektedir.*

***Sonuç olarak** Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, taşınmaz kayıtlarının yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanacağı belirtilmiştir.*

BULGU 2: Ödenen Katma Değer Vergilerinin Tamamının İndirim Konusu Yapılması

Foça Belediyesinde katma değer vergisi tahsilatı yapılan faaliyetler dikkate alınmadan, mal ve hizmet alımlarına ilişkin tüm giderlerin katma değer vergisi indirimi konusu yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 154'üncü maddesinde, kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, Katma Değer Vergisi hariç tutarının 630 Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç, indirilecek katma değer vergisi tutarının 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına borç, ödenecek tutarın ise 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına veya 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca ay sonlarında, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak kalanının, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç kalanları toplamından fazla ise, söz konusu farkın 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak, bu hesabın borç bakiyesi bu hesaba alacak, devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesinin 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına alacak; hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesi ise 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Foça Belediyesi tarafından katma değer vergisi tahsilatı yapılan faaliyetler ile sınırlı kalınmadan mal ve hizmet alımlarına ilişkin tüm giderlerde 191 İndirilecek KDV Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Foça Belediyesinin katma değer vergisi tahsilatı yaptığı faaliyetleri çeşit ve tutar olarak çok sınırlı olmasına rağmen 31.12.2017 tarihi itibarıyla, 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının alacak toplamının 92.236,82-TL ve 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının borç toplamının ise 1.896.772,53-TL olduğu görülmüştür. Ayrıca, 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının borç kalanının 12.186.990,75-TL olduğu görülmüştür. Bu şekilde yıllar itibarıyla hatalı uygulamanın devam ettirilmesi neticesinde 190 Devreden KDV Hesabı yersiz bir şekilde artmıştır.

Sonuç olarak Belediyenin bütün mal ve hizmet alımlarına ilişkin Katma Değer Vergisini 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydetmesi neticesinde:

- Ay sonlarında 191 indirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının mahsup edilmesi sonucu 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının bilançoda yüksek tutarlarda yer almasına,

- 630 Giderler Hesabının olması gerekenden daha düşük çıkmasına,

- Aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesabın (251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 253 Taşıtlar Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabı, 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı gibi) mali tablolarında eksik kaydedilmesine, sebebiyet verildiği görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Foça Belediyesi'nin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kira Sözleşmelerinden Doğan Cari Dönem ve Gelecek Dönemler Maddi Duran Varlık Kira Gelirleri İle İrtifak Hakkı Gelirlerinin Bilanço Dipnotlarında Yer Almaması

Yapılan incelemelerde Belediyenin tahsil edeceği cari dönem ve gelecek dönemler maddi duran varlık kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin kurum mali tablolarında yer almadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi; kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle, garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağını hükme bağlamıştır. Aynı Kanun'un 61'inci maddesinde ise, muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından muhasebe yetkilisi sorumlu tutulmuştur.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi gereği hazırlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde ilgili husus düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelikler uyarınca, varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile kamu idarelerinin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemler ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülükler ile kamu idarelerinin her türlü garanti ve taahhütlerinin nazım hesaplarda takip edilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede kira sözleşmelerinden doğan cari dönem ve gelecek dönemler maddi duran varlık kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin; mahalli idareler hesap planında yer alan "993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri" hesabının aşağıdaki uygun alt hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Tablo 5: Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve Alt Hesapları

993				MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GELİRLERİ
993	01			Kira Gelirleri
993	01	01		Arazi ve Arsalar
993	01	01	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri

993	01	01	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	01	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	01	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	02		Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri
993	01	02	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	02	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	02	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	02	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	03		Binalar
993	01	03	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	03	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	03	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	03	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	04		Tesis, Makine ve Cihazlar
993	01	04	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	04	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	04	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	04	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	05		Taşıtlar
993	01	05	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	05	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	05	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	05	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	06		Demirbaşlar
993	01	06	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	06	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	06	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	01	06	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02			İrtifak Hakkı Gelirleri
993	02	01		Arazi ve Arsalar
993	02	01	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	01	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	01	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	01	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	02		Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri
993	02	02	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	02	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	02	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	02	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	03		Binalar
993	02	03	01	N Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	03	02	N+1 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	03	03	N+2 Yılında Tahsil Edilecek Kira Gelirleri
993	02	03	04	N+3 ve Sonraki Yıllarda Tahsil Edilecek Kira Gelirleri

***Kamu idaresi cevabında;** "Kira sözleşmelerinden doğan cari dönem ve gelecek dönemler maddi duran varlık kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin bilanço dipnotlarında yer alması sağlanacaktır" demektedir.*

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, kira sözleşmelerinden doğan cari dönem ve gelecek dönemler maddi duran varlık kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin bilanço dipnotlarında yer almasının sağlanacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Mülkiyeti Belediyeye Ait Olan Arazi Üzerinde Lehine Üst Hakkı Tesis Edilen İşletme İçin Emlak (Bina) Vergisi Mükellefiyeti Oluşturulmaması

Foça Belediyesinin mülkiyetinde olan arazi üzerinde lehine üst hakkı tesis edilen şirkete, söz konusu arazide inşa ettiği binaya ilişkin emlak vergisi mükellefiyetinin oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 3'üncü ve 13'üncü maddelerinde, bina ve arazi vergisini, bina ve arazinin maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa bina ve araziye malik gibi tasarruf edenlerin ödeyeceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu maddelerde bina ve arazi vergisi mükellefinin tayininde intifa hakkına yer verilmiş, ancak üst hakkından söz edilmemiştir.

1319 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında, yeni bina inşa edilmesi vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayılmış; 23'üncü maddede de Kanun'un 33'üncü maddesinin 1 ila 7'nci fıkralarında sayılan vergi değerini tadil eden sebeplerin meydana gelmesi halinde değişikliğin vuku bulunduğu yılın sonuna kadar, değişiklik bütçe yılının son üç ayı içinde meydana gelmişse üç ay içinde ilgili belediyeye emlak vergisi bildirimini verileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 13 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin I/A Bölümü'nün 4/e maddesinde; başkasının arsa veya arazisi üzerine sahibinin rızası alınarak veya alınmaksızın inşa edilen binalarda, bina normal inşaat maliyet bedeline göre bulunan değere arsa veya arazi değerinin ilâve edilmeyeceği belirtilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 726'ncı maddesinde ise, bir üst hakkına dayalı olarak, başkasına ait bir arazinin altında veya üstünde sürekli kalmak üzere inşa edilen yapıların mülkiyetinin irtifak hakkı sahibine ait olduğu düzenlenmiştir. Bu nedenle, bir irtifak hakkı olan

üst hakkına dayalı olarak, mülkiyeti Belediyeye ait arsa üzerinde inşa edilen binanın maliki, irtifak hakkı sahibi olan şirket olacaktır.

Bu itibarla, mülkiyeti Foça Belediyesine ait olan arazi üzerinde A.... Tur. Yat. İnş. Dış Tic. şirketi lehine tesis edilen üst hakkına dayanılarak inşa edilen binaya ilişkin yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde Foça Belediyesince emlak vergisi tahakkuk ve tahsilat işlemi yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Emlak Vergisi Beyanlarında Asansör Farklarının Hesaplamaya Dahil Edilmemesi

Foça Belediyesi Emlak Servisinde yapılan incelemeler neticesinde turistik tesis olarak faaliyet gösteren otellerde asansör bulunmasına rağmen verilen bildirimlerde asansör farkının hesaplamaya dahil edilmediği görülmüştür.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzüğün "Bina Vergi Değerlerinin Takdiri" başlıklı ikinci kısmının "Takdirde esas" başlıklı 7'nci maddesinde binaların vergi değerinin; kullanılış tarzı, inşaatın nevi ve sınıfına göre takdir edileceği belirtilmiş ve vergi değerinin takdirinde binaların hangi özelliklerinin göz önünde bulundurulacağı sayılmıştır. Bu çerçevede asansör, kalorifer ve klima tesisatı bulunup bulunmadığı da kriter olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu ve sair mevzuat hükümleri doğrultusunda binaların vergi değeri hesaplanırken; binanın kullanılış tarzı, inşaatın nevi ve sınıfından başka; binalarda asansör bulunup bulunmadığına da bakılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, bazı şirketlerin işlettikleri otellerde asansör bulunmasına rağmen; Belediye'ye verdikleri beyannamede asansörleri bildirmedikleri ve emlak vergisini eksik ödedikleri görülmüştür. Bu çerçevede;

5744 emlak vergisi sicil no'lu H.... Turizm İnş. San. Ve Tic. A. Ş için tahakkuk etmesi gereken emlak vergisinin 15.635,62-TL olması gerekirken 14.357,72-TL olarak hesaplandığı; dolayısıyla 1.077,90-TL eksik tahakkuk ve tahsilat yapıldığı;

3003 emlak vergi sicil no'lu F.... Tur Arslan Tur. Ve Tic. için tahakkuk etmesi gereken emlak vergisinin de 13.728,32-TL olması gerekirken 12.423,10-TL hesaplandığı, dolayısıyla 1.305,22-TL, eksik tahakkuk ve tahsilat yapıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak Foça Belediyesi emlak servisinde, mükellefler tarafından verilen bildirimlerin kontrolünün sağlanarak ikmalen tarhiyatların yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinin Belirlenmemesi ve Tahsil Edilmemesi

Foça Belediyesi mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin idarenin sorumluluğunda olan yerlerden geçirilmesinden doğan geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği, takip ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına ve bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Yine aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği belirtilmiş, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşmayacağı ve Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi oranında

artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'e eklenen Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için de ücret tarifesi belirlendiği görülmektedir. Yönetmelik'te açıklanan tarife göre, büyükşehir sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden en fazla metrekaresi 0.70 TL geçiş hakkı ücreti alınacağı ve söz konusu tutarın her yıl ÜFE'ye göre güncelleneceği belirtilmiştir. Büyükşehir sınırları içinde yer alan ilçe belediyelerine ücret tarifesinde yer verilmesi, bu yerlerden geçiş hakkı ücretlerini tahsile ilişkin yetkinin ilçe belediyelerinde olduğunu göstermektedir.

Ancak yapılan incelemeler neticesinde söz konusu geçiş hakkı ücretleri için Foça Belediyesi tarafından herhangi bir ücret tarifesi belirlenmediği, öte yandan bu ücretlerin İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edildiği ve Foça Belediyesine herhangi bir ödemede bulunulmadığı tespit edilmiştir. İzmir Büyükşehir Belediyesinin Foça Belediyesinin mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar üzerinden tahsil ettiği geçiş hakkı ücretlerini Foça Belediyesine göndermemesi, Belediyenin bu kaynaktan sağlayacağı gelirlerden mahrum kalmasına sebep olmaktadır.

Bu itibarla; Mezkûr Yönetmelik hükümleri gereği Foça Belediyesi tarafından geçiş hakkı ücret tarifesinin belirlenmesi ve bu tarife göre tahsil edilmesi, daha önce İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilmiş olanların da geriye dönük olarak da İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Kiraya Verilmiş Taşınmazların Kira Sürelerinin İhale Yapılmaksızın Encümen Kararıyla Uzatılması

Foça Belediyesi mülkiyetinde olan ve ihale ile kiraya verilen taşınmazlardan bir kısmının; kira süresi sonunda yeniden ihale yapılmaksızın, encümen kararı ile ve sözleşme süreleri uzatılmak suretiyle, aynı kişilere kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun Kapsam başlıklı 1'inci maddesinde yer alan;

“Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanun’da yazılı hükümlere göre yürütülür” hükmü ile belediyelerin mülkiyetlerindeki taşınmazlarını 2886 sayılı Kanun’a göre kiralamaları gerektiği belirtilmiştir. Bu çerçevede; Kurum mülkiyetindeki taşınmaz malların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nda belirlenen usullere göre yapılacak ihaleler ile kiraya verilmesi; yapılan ihale sonucu düzenlenen kira sözleşmelerinin en fazla on yıl olması; sözleşme süresi bitiminde aynı taşınmaz malın kiraya verilebilmesi için ise yeniden 2886 sayılı Kanun’daki belirlenen usullere göre ihale yapılması gerekmektedir.

Kira dosyalarının incelenmesi neticesinde, Belediyeye ait taşınmazların kira sürelerinin sonunda encümen kararıyla kira sözleşmelerinin yenilenmek suretiyle uzatıldığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, Belediye yönetiminin kiraya verilen taşınmazlar için ihaleye çıkmak yerine, encümen kararı ile her yıl bir önceki yıl ÜFE oranında kira tutarlarını artırmak suretiyle sözleşmelerini uzatma yoluna gittiği görülmüştür.

Öte yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun belediye encümeni ve belediye meclisinin yetkilerini düzenleyen ilgili maddelerinde taşınmazlarla ilgili olarak; 3 yıldan az süreli kiralamalarda belediye encümeninin; 3 yıldan fazla kiralamalarda ise belediye meclisinin yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, taşınmazların 3 yıldan fazla süreli kiralanması belediye meclisinin yetkisinde olup, belediye meclisinin yetkisi dâhilindeki taşınmazların kiralanması işlemlerinin de yukarıda belirtilen şekilde ve belediye encümeni kararıyla gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında; taşınmazların, encümen kararıyla ihale yapılmaksızın ve kira sözleşmelerinin uzatılarak aynı kişilere kiralanması, aynı zamanda belediye meclisinin yetkisinin belediye encümeni tarafından gaspı anlamına da gelecektir. Nitekim bu şekilde yapılan uygulama ile 3 yıldan az süreli kiralamalar yapılarak ve daha sonra da kira sözleşmeleri her yıl encümen kararıyla uzatılarak bu kiralama süreleri 3 yılın üzerine çıkartılmaktadır.

Sonuç olarak, Foça Belediyesinde taşınmazların kiralanmasında mevzuata aykırı söz konusu uygulamaların sonlandırılmasının ve taşınmazlarını mevzuatta öngörülen usul ve sürelerle riayet edilerek ihale yapılmak suretiyle kiraya vermesinin gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam

edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Taşınmazların “Muvakkat İşgal Mukavelesi/Geçici Kullanım Sözleşmesi” Gibi Sözleşmelerle İhale Yapılmaksızın Kiraya Verilmesi

Foça Belediyesi mülkiyetinde olan bir kısım taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale edilmek suretiyle kiraya verilmesi gerekirken “Muvakkat İşgal Mukavelesi, Geçici Kullanım Sözleşmesi” gibi sözleşmelerle doğrudan kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun Kapsam başlıklı 1'inci maddesinde; “Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütülür” hükmü ile belediyelerin, mülkiyetlerindeki taşınmazlarını bu Kanun'a göre kiralamaları gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca Kanun'un “İlkeler” başlıklı 2'nci maddesinde de; bu Kanun'un yürütülmesinde ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanmasının gerekli olduğu vurgulanarak hükme bağlanmıştır.

Ancak Foça Belediyesinde bir kısım kiralama işlemlerinde Kanun'un bahse konu amir hükümleri dikkate alınmamış, Belediye Başkanı ile karşı taraf arasında imzalanan 1 yıllık ve her yıl yinelenen sözleşmelerle belediye taşınmazlarının uzun süreli usulsüz kullanımına imkan sağlanmıştır. Oysa 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun, belediye encümeninin ve belediye meclisinin yetkilerini düzenleyen ilgili maddelerinde taşınmazlarla ilgili olarak 3 yıldan az süreli kiralamalarda belediye encümeninin; 3 yıldan fazla kiralamalarda ise belediye meclisinin yetkili olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Kurum mülkiyetindeki taşınmaz malları kiraya verme işleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'ndaki ihale usullerine göre yapılacak; yapılan ihale sonucu düzenlenen kira sözleşmeleri en fazla on yıl olabilecek; sözleşme süresi bitiminde ise aynı taşınmaz malın kiraya verilebilmesi için yeniden 2886 sayılı Kanun'daki usullerden biriyle ihaleye çıkılacaktır.

Bulgu konusu taşınmazların belediye başkanı iradesiyle ihalesiz kiralınması ve her sene yinelenerek uzun süreli hale dönüşmesi ihale mevzuatına aykırılık teşkil etmekle birlikte aynı zamanda encümen ve belediye meclisine ait yetki gaspı anlamına da gelmektedir. Zira taşınmazın 3 yıldan fazla süreli kiralınması belediye meclisinin yetkisinde olup bu şekilde 3 yıldan az süreli kiralamalar yapılarak daha sonra kira sözleşmelerinin her yıl encümen kararıyla uzatılması ile bu kiralama süreleri 3 yılın üzerine çıkartılmaktadır.

Foça Belediyesinin, aşağıdaki tabloda yer alan taşınmazlara ilişkin Devlet İhale Kanunu'na aykırı söz konusu uygulamaları sonlandırması ve taşınmazlarını mevzuatta öngörülen sürelerle riayet edilerek ihale yapılmak suretiyle kiraya vermesi sağlanmalıdır.

Tablo 6: Geçici Kullanım Sözleşmeleri İle Kiralanan Taşınmazlar

Sıra No	Faaliyet Konusu	Kapalı Alan (m ²)	Açık Alan (m ²)	Aylık Bedel (TL)
1	S** BÜFE	14,08	12,25	348,50
2	B** BÜFE	30,00	15,66	697,00
3	BÜFE	21,00		244,00
4	Ö** BÜFE	7,50	7,50	348,50
5	BÜFE	49,50	21,60	291,00
6	A** BÜFE	45,00	102,08	2.034,00
7	L** BÜFE	83,70	21,39	291,00
8	G** BÜFE	25,00	195,23	291,00
9	B** BÜFE	7,29	45,00	291,00
10	D** BÜFE	52,50	42,60	232,50
11	A** BÜFE	58,10		291,00
12	BÜFE	21,42	8,00	232,50
13	G** BÜFE	79,55	21,75	465,00
14	S** BÜFE	51,00	10,20	348,50
15	Ç** BÜFE	17,55	19,50	348,50
16	L** BÜFE	12,25	181,30	1.162,00
17	K** BÜFE	14,19	9,57	581,00
18	K** EMLAK	12,00	4,50	1.162,00
19	Ç** BÜFE	35,38	38,48	465,00
20	M** BÜFE	12,60	33,77	232,50
21	BÜFE	18,87	23,76	348,50
22	BÜFE	11,22	14,28	348,50
23	SERA			3.486,00
24	BÜFE	17,48	20,90	1.860,00
25	BÜFE			4.649,00
26	BÜFE	68,40	18,00	2.324,00
27	BÜFE			6.974,00
28	Ş** BAR	880,00		13.946,00
29	OTEL	-2800,00		41.228,00
30	YEŞİL ALAN			6.683,00
31	S** KAFE	7,29	14,22	273,00
32	D** KAFE	17,64	138,00	6.974,00
33	H** KAFE	57,20	150,70	6.974,00
34	Ç** KAFE	15,60	129,40	6.974,00
35	A** KAFE	77,14	70,49	8.136,00
36	C** BÜFE	8,10	9,00	198,00

37	F** BÜFE	37,96	22,63	291,00
38	B** BÜFE	10,00	17,28	116,50
39	S** BÜFE	9,00	25,00	291,00
40	K** MANAVI	2,72	25,28	291,00

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Belediye Sınırları İçinde Bulunan Yerleri İşgal Edenlerden İşgal Harcı Alınmaması

Foça Belediyesi sınırları içerisinde denetim faaliyetlerinin yerinde icra edildiği yaz döneminde ortak kullanım alanlarının satış yapmak ve sair suretlerle yoğun bir işgale maruz kaldığı müşahade edilmiş, yılsonunda muhasebe kayıtlarının incelenmesinde, bu yerlere ilişkin işgalcilerden 2017 mali yılı boyunca herhangi bir işgal harcı alınmadığı tespit edilmiştir. Konuyla ilgili yapılan görüşmelerde işgal harcının en son 2014 mali yılında alındığı; 2015, 2016 ve 2017 yıllarında herhangi bir tespit ve tahsilat yapılmadığı beyan edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun İkinci Kısım İkinci Bölümü'nde "İşgal Harcı" düzenlenmiş; Kanun'un 52'nci maddesinde sıralanan yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesinin işgal harcına tabii olduğu hükme bağlanmıştır. Maddenin son fıkrasında da bu yerlerin izinsiz işgallerinin mükellefiyeti kaldırmayacağı belirtilmiştir.

Buna göre;

1.Pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin her türlü mal ve hayvan satıcıları tarafından işgali,

2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali,

3. Motorlu kara taşıtlarının park etmeleri için il trafik komisyonlarının olumlu görüşü alınarak belediyelerce şehir merkezlerinde tesis edilen ve işletilen mahallerin çalışma saatleri içinde, taşıtlar tarafından işgali (Bisiklet ve motosikletler hariç) işgal harcına tabidir.

Foça Belediyesi sınırları içerisinde ortak kullanım alanlarının işgali durumunda işgal

harcı hesaplanması ve ilgililerinden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hüküm Konulması

Foça Belediyesi ile Tüm-Bel Sen arasında akdedilen ve 01/01/2016-31/12/2017 döneminde geçerli olan sosyal denge sözleşmesinin;

- "Diğer Haklar ve Ücretli İzinler" başlıklı 23'üncü maddesi c fıkrasında "8 Mart Dünya Kadınlar Gününde kadın çalışanlar ücretli izinli sayılırlar.",

- "İş Sağlığı ve Güvenliği" başlıklı 24'üncü maddesi b fıkrasında "Yılda bir kez tüm memurlara zorunlu tam teşekküllü çek-up yapılması, çek-up bulgularının olumsuz çıkması halinde daha ileri tetkiklerin yapılması işverence sağlanır.",

- "Belediye Organlarına Gözlemci Olarak Katılma" başlıklı 25'inci maddesinde "Belediye Meclislerinde, Kent Meclislerinde, Belediye Encümeninde sendikadan iki, Komisyonlarda sendikadan bir temsilci bulundurulur." hükümlerine yer verildiği görülmüştür.

Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceğine, 11/04/2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6289 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesiyle 375 sayılı KHK'ya eklenen Ek.15'inci maddeyle izin verilmiş; yine aynı Kanun'un 22'nci maddesiyle de 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesi, başlığıyla birlikte bu doğrultuda değiştirilmiştir.

Buna göre; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

Kanun hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bunun dışında sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında başkaca hükümler koymak yersizdir. Zira 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Ayrıca sözleşme metnine yazılan bu hükümler, ilgili konuların düzenlendiği 2429 sayılı Ulusal Bayramlar ve Genel Tatiller Hakkında Kanun, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 237 sayılı Taşıt Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği 2018/Ocak ayından itibaren uygulanmaktadır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin 2018 yılı Ocak ayından itibaren yapıldığı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespite ilişkin hususlar takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: İhale Yapılmaksızın Gerçek Kişilerden Sözleşme İmzalanarak Yıl Boyunca Hizmet Alınması ve Bunlara Yapılan Ödemelere İlişkin Tevsik Edici Evrakların Bulunmaması

Foça Belediyesi ile doğrudan gerçek kişilerle aşağıdaki tabloda gösterilen faaliyet alanlarında çalıştırılmak üzere sözleşme imzalandığı, ilgililere yapılan ödemelerde harcamalara belgeleri yönetmeliği uyarınca aranması gereken belgeler olmaksızın harcama pusulasına istinaden ödeme yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4'üncü maddesinde;

Hizmet: bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri,

Danışman: Danışmanlık yapan, bilgi ve deneyimini idarenin yararı için kullanan, danışmanlığını yaptığı işin yüklenicileri ile hiçbir organik bağ içinde bulunmayan, idareden

danışmanlık hizmeti karşılığı dışında hiçbir kazanç sağlamayan ve danışmanlık hizmetlerini veren hizmet sunucularını,

İhale: Bu Kanun'da yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri, şeklinde tanımlanmıştır.

Kanun'un 18'inci maddesinde ise uygulanacak ihale usulleri sayılmış; mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde açık ihale usulü, belli istekliler arasında ihale usulü veya pazarlık usullerinden birinin uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Bununla birlikte Kanun'un 22'inci maddesinde ihale usulü olmamakla birlikte, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçların temin edilmesine imkan sağlayan "doğrudan temin" yöntemi düzenlenmiştir. 21.01.2017 tarih ve 29955 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2017/1 No'lu Kamu İhale Tebliği'nde 2017 bütçe yılında doğrudan temin yönteminin kullanılabilmesi parasal limit 19.507,00 TL olarak tespit edilmiştir.

Aynı Kanun'un 48'inci maddesinde danışmanlık hizmetleri kapsamında mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED raporu hazırlanması, plan, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlardaki hizmetlerin, danışmanlık hizmet sunucularından alınacağı düzenlenerek; danışmanlık hizmetlerinin, Kanun'da yer alan hükümlere uygun olarak sadece belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edileceği, ancak yaklaşık maliyeti Kanun'un 13 üncü maddenin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan danışmanlık hizmetlerinin, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.

Foça Belediyesinin kişilerle yapmış olduğu sözleşmeler bahse konu meri mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde danışman ünvanlı kişilerden alınan işlerin danışmanlık hizmeti olmadığı; danışmanlık hizmeti kabul edildiği takdirde belli istekliler arasında ihale usulünün kullanılması gerektiği; her ne ad altında olursa olsun kişilerden alınan işin hizmet alımı işi olduğu, sözleşme kapsamında ödenen tutarların doğrudan temin yöntemi için tespit edilen limiti aştığı sonucuna ulaşılmış; bu çerçevede mezkur mevzuat hükümlerinin dikkate alınmadığı görülmüştür.

Öte yandan söz konusu sözleşmeler kapsamında ilgilere yapılan ödemelerde Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği uyarınca Ödeme Emri Belgesine eklenmesi gereken

Taahhüt dosyası, Fatura, Hizmet İşleri Hakediş Raporunun eklenmediği ve sadece harcama pusulası düzenlenerek ödeme yapıldığı belirlenmiştir.

Tablo 7: Foça Belediyesince 2017 yılında hizmet alımı kapsamında kişiler yapılan ödemeler

Ad Soyad	Branşı	Sözleşme Ücreti (TL)	Toplam Ödeme (TL)
V... E...	Türk Sanat Müziği Kanun Sanatçısı	600,00	7.200,00
E... K....	Türk Sanat Müziği Korusu	2.000,00	24.000,00
A... Y...	Türk Halk Müziği Bağlama	2.250,00	27.000,00
H... Ç...	Çocuk Korusu	1.000,00	12.000,00
A... A...	Türk Halk Müziği Korusu	2.000,00	24.000,00
G... D...	Resim Eğitimliği	3.000,00	36.000,00
A... H... D...	Basın İletişim Halkla İşk. Danışmanlığı	4.235,00	50.820,00
H... B... Y...	Psikolojik Danışmanlık	900	10.800,00
Ş... S...	Engelli Sporcu Sporu	2.750,00	33.000,00
L... Ç...	Voleybol Ve Basketbol Takımı Masörü	3.400,00	40.800,00
R... B...	Tekvando Eğitimliği	1.400,00	16.800,00
B... G...	Jimnastik Eğitmeni	1.750,00	21.000,00
F... G...	Basketbol Eğitimliği	1.000,00	12.000,00
H... Ç...	Liman Tesisi Güvenlik Sorumlusu	1.130,00	13.560,00
D... Y...	Voleybol Eğitimliği	1.700,00	20.400,00
		TOPLAM	325.380,00

Kamu idaresi cevabında; "Maddede yazılan hususlar dikkate alınacak ve gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, maddede yazılan hususların dikkate alınacağı ve gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Gecekondu Kanunu Gereğince Kurulması ve Kullanılması Gereken “Gecekondu Fonu” Hesabının Özel Bir Bankada Açılması ve Fonda Biriken Paranın Amacı Dışında Kullanılması

Foça Belediyesinde yapılan incelemelerde, 775 sayılı Gecekondu Kanunu’nda sıralanan kaynaklardan herhangi bir gelir sağlanarak Kanun gereği oluşturulması ve kullanılması gereken fon hesabının mevzuatın hükümleri aksine özel bir bankada açıldığı ve belediye veznesine aktarılarak cari harcamalarda kullanıldığı tespit edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu’nun “Fonların teşkili ve kullanılması” başlıklı 12’nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13’üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında; İslah olunacak gecekonduların bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında; kendi bütçe imkanlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.

Ayrıca 08/12/2016 tarih ve 29912 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Genel Tebliğ hükümleri gereğince Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kurumlar da kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracakları hesaplarda tebliğde sayılan araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlüdürler.

Foça Belediyesince kanunen açılması gereken fon hesabı mezkûr mevzuat hükümleri aksine, 3472-296556 hesap numarasıyla Türkiye İş Bankası Foça Şubesi'nde açılmış; yıl içerisinde söz konusu hesaba 174.883,25 TL giriş yapılmış, hesaptan 146.000,00 TL çıkış gerçekleşmiştir. Çıkışı gerçekleştirilen söz konusu tutarlar belediye veznesine aktararak kanun gereği harcanmaları gereken işler dışında cari harcamalarda kullanılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması ve Kamuoyuna Duyurulmaması

Foça Belediyesince Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu'nun hazırlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi" başlıklı 30'uncu maddesinin son fıkrasında aynen;

"(Değişik son fıkra: 22/12/2005-5463/10 md.) Genel yönetim kapsamındaki idareler

bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezî yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar” denilmektedir.

Ayrıca Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine 01.07.2015 tarih ve 6133 sayılı 2015 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporuna ilişkin Genel Yazı ile idarelerinin faaliyetleri ile bütçe gerçekleştirmeleri ve beklentileri konularında hazırlanacak raporun şekli ve kapsamı hakkında açıklamalar yapılarak gereğinin yapılması istenmiştir.

Foça Belediyesinin Temmuz aylarında o mali yıl bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini kapsayan söz konusu raporu hazırlaması ve kamuoyuna sunması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Madde gereği yapılacaktır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen hususa iştirak edilmiş olup, madde gereğinin yapılacağı belirtilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: İşçilere Yapılan Yemek Yardımından Gelir Vergisi Kesintisi Yapılmaması

Foça Belediyesinde çalışan işçilere toplu iş sözleşmesine istinaden ödenen yemek paralarından gelir vergisi kesintisi yapılmadığı tespit edilmiştir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 61'inci maddesinde; *“Ücret, işverene tabi belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez”* denilmektedir. Bu hüküm karşısında toplu iş sözleşmesi ile işçilere her ay verilen yemek yardımları ücret niteliğinde olup bu tutarlardan gelir vergisi kesilmesi gerekmektedir.

Foça Belediyesinde çalışan işçilere 2017 yılında ödenen yemek paralarından 79.392,42-TL gelir vergisi kesintisi yapılması gerekirken bu kesintinin yapılmadığı belirlenmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "İşçi personele yapılan yemek yardımından 2018/Ocak ayından itibaren gelir vergisi kesintisi yapılmaktadır" demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, tespit edilen ve 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabındaki tutarların gerçek tutar ve bilgileri yansıtmadığına ilişkin (79.392,42-TL eksik) hususa iştirak edilmiş olup, 2018 yılı Ocak ayından itibaren işçilere yapılan yemek yardımından gelir vergisi kesintisi yapıldığı belirtilmiştir.

BULGU 13: İşçilere Ödenen İlave Tediye ve Sendika İkramiyelerinden Sosyal Güvenlik Primi Kesintisi Yapılmaması

Foça Belediyesinde çalışan işçilere yapılan ilave tediye ödemeleri ile sendika ikramiyelerinden sosyal güvenlik primi kesintisi yapılmadığı tespit edilmiştir.

11.07.1956 tarih ve 6773 sayılı "Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanun'la 6212 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin Kaldırılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde aynen; "Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait olan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı teşekküller, 3460 ve 3659 sayılı kanunların şümulüne giren İktisadi Devlet Teşekkülleri ve diğer bilcümle kurum, banka, ortaklık ve müesseselerinde müstahdem olanlardan İş Kanununun şümulüne giren veya girmeyen yerlerde çalışmakta olan ve İş Kanununun muaddel birinci maddesindeki tarife göre işçi vasfında olan kimselere, ücret sistemleri ne olursa olsun, her yıl için birer aylık istihkakları tutarında ilave tediye yapılır", 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise; "(...)Bu tediyelerden çeşitli işçi sigortalarının icap ettirdiği primler kesilmez (...)" hükümleri yer almaktadır.

16.06.2006 tarih ve 5510 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Sigortalı Sayılanlar" başlıklı 4'üncü maddesinde yer alan; "Bu Kanun'un kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından; a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar, (...)" hükmü yer almaktadır.

Kanun'un "Prime Esas Kazançlar" başlıklı 80'inci maddesi ile "4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Prime esas kazançların hesabında;

1) Hak edilen ücretlerin,

2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin

ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,

3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin, brüt toplamı esas alınır.

b) Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz.

c) (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz. (...)” hükmü getirilmiştir.

Kanun'un "Prim Oranları ve Devlet Katkısı" başlıklı 81'inci maddesinde ise; "Bu Kanun gereğince alınacak sigorta prim oranları aşağıdaki şekildedir:

a) Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir. (...) c) Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 oranları arasında olmak üzere, 83 üncü maddeye göre Kurumca belirlenir. Bu primin tamamını işveren öder. (...)

f) (Değişik: 17/4/2008-5754/48 md.) Genel sağlık sigortası primi, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına tâbi olanlar için 82 nci maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan prime esas kazancın % 12,5'idir. Bu primin % 5'i sigortalı, % 7,5'i ise işveren hissesidir. (...) (...)” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden açıkça anlaşılacağı üzere; 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce işçilere verilen ilave tediyeler sosyal güvenlik primlerinden istisna tutulmakta iken, söz konusu Kanun'un yürürlüğe girmesi ile Kanun'da sayılan istisnalar arasında yer almayan bu ödemeler sosyal güvenlik primine esas kazançlar kapsamına alınmıştır.

Sonuç olarak, Foça Belediyesinde çalışan işçilere 2017 yılında yapılan ilave tekiye

ödemeleri ile sendika ikramiyelerinden kesilmesi gereken 242.884,09-TL tutarındaki sosyal güvenlik primi kesintisinin yapılmadığı belirlenmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;** "İşçi personele ödenen ilave tediye ve sendika ikramiyelerinden 2018/Ocak ayından itibaren sosyal güvenlik primi kesintisi yapılmaktadır"* demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresinin cevabi yazısında belirtildiği üzere, bulguda tespit edilen ve 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabındaki tutarların gerçek tutar ve bilgileri yansıtmadığına ilişkin (242.884,09-TL eksik) hususa iştirak edilmiş olup, 2018 yılı Ocak ayından itibaren işçilere ödenen ilave tediye ve sendika ikramiyelerinden sosyal güvenlik primi kesintisi yapıldığı belirtilmiştir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI**İZMİR FOÇA BELEDİYESİ
2015 - 2016 - 2017 YILLARI BİLANÇOSU**

AKTİF HESAPLAR	2015 YILI	2016 YILI	CARİ YIL 2017	PASİF HESAPLAR	2015 YILI	2016 YILI	CARİ YIL 2017
1. DÖNEN VARLIKLAR	21.083.152,95	26.398.841,31	28.779.458,13	3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	31.488.895,10	10.862.511,62	15.985.048,20
10. Hazır Değerler	2.265.847,44	4.130.041,45	6.277.202,50	30. Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	144.333,56	77.967,18	0,04
101. Alınan Çekler Hesabı	127.200,00	0,00	119.977,22	300. Banka Kredileri Hesabı	144.333,56	77.967,18	0,04
102. Banka Hesabı	1.691.425,02	2.235.839,77	5.404.563,30	32. Faaliyet Borçları	3.219.948,48	4.424.337,99	4.709.505,12
109. Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	447.222,42	1.894.201,68	752.661,98	320. Bütçe Emanetleri Hesabı	3.219.948,48	4.424.337,99	4.709.505,12
12. Faaliyet Alacakları	8.187.407,15	9.582.292,58	10.088.521,55	33. Emanet Yabancı Kaynaklar	927.404,69	942.062,80	1.142.560,10
120. Gelirlerden Alacaklar Hesabı	7.856.852,91	9.577.212,34	0,00	330. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	291.836,37	240.836,37	241.136,37
121. Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	0,00	0,00	10.083.469,05	333. Emanetler Hesabı	635.568,32	701.226,43	901.423,73
122. Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı	325.501,74	27,74	0,00	36. Ödenecek Diğer Yükümlülükler	27.136.411,81	5.266.866,88	10.102.982,94
126. Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	5.052,50	5.052,50	5.052,50	360. Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	8.142.467,02	783.696,48	2.458.467,00
13. Kurum Alacakları	1.617.796,00	1.770.796,00	0,00	361. Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	15.343.466,88	1.118.633,22	3.493.478,45
132. Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	1.617.796,00	1.770.796,00	0,00	362. Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	1.228.653,61	68.325,87	215.400,58
14. Diğer Alacaklar	70.409,12	77.843,64	82.395,91	363. Kamu İdareleri Payları Hesabı	2.421.824,30	2.824.564,95	3.205.130,80
140. Kişilerden Alacaklar Hesabı	70.409,12	77.843,64	82.395,91	368. Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler	0,00	471.646,36	730.506,11
15. Stoklar	12.534,76	13.729,51	0,00	37. Borç ve Gider Karşılıkları	60.796,56	151.276,77	30.000,00
150. İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	12.534,76	13.729,51	0,00	372. Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	60.796,56	151.276,77	30.000,00
16. Ön Ödemeler	304.234,04	441.683,09	144.347,42	4. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	9.493.194,86	54.876.638,87	52.505.682,21
162. Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	304.234,04	441.683,09	144.347,42	40. Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	5.502.487,51	5.060.910,99	5.010.327,40
19. Diğer Dönen Varlıklar	8.624.924,44	10.382.455,04	12.186.990,75	400. Banka Kredileri Hesabı	5.502.487,51	5.060.910,99	5.010.327,40
190. Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	8.624.924,44	10.382.455,04	12.186.990,75	43. Diğer Borçlar	3.990.707,35	49.815.727,88	47.495.354,81
2. DURAN VARLIKLAR	44.408.234,22	69.448.383,00	71.041.149,84	438. Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı	3.990.707,35	49.815.727,88	47.495.354,81
24. Mali Duran Varlıklar	2.590.804,66	2.590.804,66	4.361.600,66	5. ÖZ KAYNAKLAR	24.509.297,21	30.108.073,82	31.329.877,56
240. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	2.590.804,66	2.590.804,66	2.590.804,66	50. Net Değer	27.641.673,22	47.927.549,35	47.172.439,21
241. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	0,00	0,00	1.770.796,00	500. Net Değer Hesabı	27.641.673,22	47.927.549,35	47.172.439,21
25. Maddi Duran Varlıklar	41.817.429,56	66.857.578,34	66.679.549,18	57. Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	113.546,11	416.825,78	416.825,78
250. Arazi ve Arsalar Hesabı	1.422.308,17	39.158.827,36	38.883.997,86	570. Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	113.546,11	416.825,78	416.825,78
251. Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	7.719.306,37	4.673.282,58	4.673.282,58	58. Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-3.549.201,79	-1.749.018,37	-17.450.817,61
252. Binalar Hesabı	33.640.439,91	24.035.025,54	24.035.025,54	580. Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	-3.549.201,79	-1.749.018,37	-17.450.817,61
253. Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	965.985,34	1.102.736,88	1.171.564,98	59. Dönem Faaliyet Sonuçları	303.279,67	-16.487.282,94	1.191.430,18
254. Taşıtlar Hesabı	1.896.799,75	1.896.799,75	1.943.791,30	590. Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	303.279,67	-16.487.282,94	1.191.430,18

T.C. Sayıştay Başkanlığı

255. Demirbaşlar Hesabı	1.528.784,14	1.721.387,88	1.799.638,81				
257. Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-5.641.339,12	-6.015.626,65	-6.394.923,71				
258. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	285.145,00	285.145,00	567.171,82				
260. Haklar Hesabı	48.004,54	48.004,54	48.754,54				
268. Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-48.004,54	-48.004,54	-48.754,54				
AKTİF TOPLAMI	65.491.387,17	95.847.224,31	99.820.607,97	PASİF TOPLAMI	65.491.387,17	95.847.224,31	99.820.607,97
9. NAZIM HESAPLAR	2.380.068,67	2.380.068,67	11.389,00	9. NAZIM HESAPLAR	2.380.068,67	2.380.068,67	11.389,00
91. Nakit Dışı Teminat ve Kişiyeye Ait Menkul Kıymet Hesapları	11.389,00	11.389,00	11.389,00	91. Nakit Dışı Teminat ve Kişiyeye Ait Menkul Kıymet Hesapları	11.389,00	11.389,00	11.389,00
910. Teminat Mektupları Hesabı	11.389,00	11.389,00	11.389,00	911. Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	11.389,00	11.389,00	11.389,00
99. Diğer Nazım Hesaplar	2.368.679,67	2.368.679,67	0,00	99. Diğer Nazım Hesaplar	2.368.679,67	2.368.679,67	0,00
990. Kiraya Verilen Duran Varlıklar	2.368.679,67	2.368.679,67	0,00	999. Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	2.368.679,67	2.368.679,67	0,00
GENEL TOPLAM	67.871.455,84	98.227.292,98	99.831.996,97	GENEL TOPLAM	67.871.455,84	98.227.292,98	99.831.996,97

İZMİR FOÇA BELEDİYESİ
2015 - 2016 - 2017 YILLARI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

KODU	GİDERİN TÜRÜ	2015 YILI	2016 YILI	CARİ YIL 2017	KODU	GELİRİN TÜRÜ	2015 YILI	2016 YILI	CARİ YIL 2017
630.1	Personel Giderleri	9.184.195,47	9.878.858,11	10.903.303,11	600.1	Vergi Gelirleri	8.388.029,85	7.844.544,59	9.389.400,96
630.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.279.156,83	1.419.966,70	1.545.102,01	600.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.488.215,17	4.741.878,29	5.341.272,72
630.3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	8.782.804,72	11.670.661,70	10.670.278,38	600.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	174.014,06	79.826,53	131.787,22
630.4	Faiz Giderleri	146.883,64	33.220,82	0,00	600.5	Diğer Gelirler	9.416.513,70	9.732.732,72	11.633.473,14
630.5	Cari Transferler	449.676,00	498.853,03	251.965,56					
630.11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,00	10915795,72	0,00					
630.12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	40.929,33	50.589,09	385.479,17					
630.13	Amortisman Giderleri	256.272,61	374.287,53	380.047,06					
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.023.574,51	998.008,58	1.168.328,57					
630.25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	0,00	3.046.023,79	0,00					
	GİDERLERİ TOPLAMI	21.163.493,11	38.886.265,07	25.304.503,86		GELİRLERİ TOPLAMI:	21.466.772,78	22.398.982,13	26.495.934,04
						FAALİYET SONUCU (+/-)	303.279,67	-16.487.282,94	1.191.430,18